

STATUT

PTTK

WARSZAWA — 1955

Na mocy decyzji Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie z dnia 30 grudnia 1950 r. Nr. Sp./A./Sp.13/42/50 wydanej na podstawie art. 21 Prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27.X.1932 r. (Dz.U.R.P. Nr 94, poz. 808) wpisano do rejestru Stowarzyszeń i Związków Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie pod Nr. 308 stowarzyszenie p. n. „Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze” z siedzibą w Warszawie. Warszawa, dnia 30 grudnia 1950 r.

Za PREZYDIUM RADY NARODOWEJ

Kierownik Wydziału

wz (—) T. Galiński

Statut niniejszy zawiera zmiany zatwierdzone na mocy decyzji Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie z dnia 16 marca 1955 r. Nr. SaI-12/9/55 wydanej na podstawie art. 28 Prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27.X.1932 r. (Dz.U.R.P. Nr 94 poz. 808). Warszawa, dnia 16 marca 1955 r.

KIEROWNIK WYDZIAŁU

(—) Poradzka Cyclopedia

M. p.

W S T Ę P

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze jest społeczną organizacją turystyczną w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, powołaną do życia w celu wszechstronnego rozwijania turystyki, krajoznawstwa, ochrony przyrody i zabytków wśród mas pracujących i uczącej się młodzieży.

PTTK jest spadkobiercą tradycji turystyki polskiej, która narodziła się w epoce polskiego oświecenia i znalazła swój pierwszy wyraz w działalności turystyczno-badawczej, prowadzonej w Kraju i zagranicą przez wielkiego męża stanu i patriotę — Stanisława Staszica.

PTTK jest spadkobiercą postępowego nurtu turystyki i krajoznawstwa polskiego przejawiających się w działalności romantycznych poetów — Malczewskiego i Goszczyńskiego i pierwszych taterników polskich, w odkrywczej działalności Chłubińskiego, krajoznawczej działalności Walerego Eliasza Radzikowskiego i Aleksandra Janowskiego, w górskich i nizinnych wędrowkach naukowca materialisty — Mariana Smoluchowskiego i wielkiego rewolucjonisty Juliana Marchlewskiego.

PTTK nawiązuje do demokratycznego nurtu w działalności Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, założonego w 1875 roku, jego twórczych poczynań w rozumnym uprzystępnianiu gór, rozszerzaniu zasięgu turystyki górskiej, popularyzacji idei ochrony przyrody, popieraniu badań naukowych, organizowaniu i ulepszaniu ratownictwa górskiego, rozwijaniu zasad, kultury i etyki życia turystycznego.

PTTK nawiązuje też do działalności Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego założonego w 1906 roku, które położyło poważne zasługi na polu poznawania kraju i uświetniania ziemi ojczystej.

PTTK podejmuje tradycje przewodnictwa górskiego, które w ogromnym stopniu przyczyniły się do poznania Tatr, a w osobie Klemensa Bachledy dało wzór ofiarnego górala — przewodnika.

PTTK jest kontynuatorem osiągnięć taternictwa polskiego, które przodowało w zdobywaniu urwisk tatrzańskich i działalności alpinizmu polskiego, wnoszącego w szeregu wypraw odkrywczych wkład w poznanie gór świata.

Nawiązujemy do idei postępowych turystów i taterników z „Gospody Włóczęgów”, którzy walczyli o wyzwolenie społeczne, a stworzenie podstaw dla pełnego, wszechstronnego rozwoju naszego narodu i przyszłość turystyki polskiej widzieli w związku ze zwycięstwem socjalizmu w Polsce.

Dzięki władzy ludowej turystyka i krajoznawstwo używały poraz pierwszy w historii naszego narodu szerokie możliwości rozwoju.

Turystyka i krajoznawstwo stanowią w Polsce Ludowej ważną dziedzinę życia kulturalnego obywateli, wspierają formę wypoczynku i środków podnoszenia tężyzny fizycznej przyczyniające się do pogłębienia miłości Ojczyzny i kształtowania naukowego światopoglądu, wychowania obywateli – świadomych budowniczych Socjalizmu.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze powstało w 1950 r. ze zjednoczenia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym

Zjednoczenie to dokonane w oparciu o rewolucyjne przemiany społeczno-ustrojowe w Polsce, miało przełomowe znaczenie dla upowszechnienia turystyki i krajoznawstwa wśród szerokich rzesz ludzi pracy i młodzieży.

Dzięki temu turystyka i krajoznawstwo stały się jednym ze środków zaspakajania stale rosnących potrzeb kulturalnych mas ludowych.

PTTK korzystając z wszechstronnej opieki i pomocy Partii i Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – jest organizacją masową, jest jednym z ogniw wielkiego Frontu Narodowego, walczącego o wzrost siły i dobrobytu naszej Ojczyzny – Polski Ludowej.

Statut Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego

Rozdział I.

Nazwa, teren działalności, siedziba i prawa Stowarzyszenia

§ 1.

Stowarzyszenie działające na podstawie niniejszego Statutu nosi nazwę: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (w skrócie: PTTK).

§ 2.

Terenem działalności Stowarzyszenia jest Polska Rzeczpospolita Ludowa.

§ 3.

Siedzibą władz centralnych Stowarzyszenia jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 4.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze jest Stowarzyszeniem posiadającym osobowość prawną.

§ 5.

Stowarzyszenie używa własnej pieczęci okrągłej i posiada odznakę organizacyjną. Wzór odznaki ustala Zarząd Główny.

Rozdział II.

Cele i środki działania

§ 6.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze jest społeczną organizacją, która widząc w turystyce i krajoznawstwie jeden z ważnych elementów wychowania socjalistycznego

5

i formę czynnego wypoczynku dostarczającego wiele radości, rozrywki i zdrowia masom pracującym – ma na celu:

- krzewienie w społeczeństwie turystyki i krajoznawstwa;
- budzenie umiłowania ojczystego kraju przez poznanie jego przyrody, historii, dorobku kulturalnego i osiągnięć budownictwa socjalistycznego;
- ochronę przyrody i zabytków kultury;
- pogłębianie naukowego światopoglądu.

§ 7.

Powyższe cele Stowarzyszenie realizuje przez:

- skupianie w swych szeregach osób czynnie uprawiających i organizujących turystykę i krajoznawstwo;
- organizowanie różnego rodzaju imprez turystycznych i krajoznawczych, a w szczególności:
 - wycieczek w dni wolne od pracy, a zwłaszcza w niedziele i święta,
 - wycieczek dla pracowników przebywających w ośrodkach wczasów,
 - raidów turystycznych pieszych, kolarskich, narciarskich, zlotów, spływów,
 - wczasów turystycznych,
- ustanowienie i nadawanie odznak turystycznych i zachęcanie do ich zdobywania;
- teoretyczne i praktyczne zapoznanie społeczeństwa z zasadami prawidłowego uprawiania wszystkich rodzajów turystyki, pieszej nizinnej i górskiej, wodnej, narciarskiej, kolarskiej, motorowej oraz alpinizmu;
- prowadzenie Klubów turysty i krajoznawcy;
- szkolenie przewodników, przodowników odznak instruktorów i organizatorów turystyki i krajoznawstwa;
- poradnictwo i pomoc dla organizatorów imprez i wycieczek turystycznych i krajoznawczych;
- szerzenie wiedzy o naszym kraju i ziemi przez: urządzanie odczytów i pokazów filmowych, wystaw, działalność wydawniczą własną jak również przez inicjowanie w innych instytucjach wydawnictw turystycznych i krajoznawczych, popularyzowanie turystyki i krajoznawstwa w prasie i w radio, a także popularyzację pamiątek turystycznych;

6

- współpracę ze Związkami Zawodowymi w zakresie organizowania ruchu turystyczno-krajoznawczego w zakładach pracy oraz szkolenia organizatorów turystyki dla zakładów pracy;
- współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami zainteresowanymi turystyką i krajoznawstwem, a szczególnie ze Związkiem Młodzieży Polskiej, Związkiem Samopomocy Chłopskiej i Funduszem Wczasów Pracowniczych;
- współdziałanie z władzami szkolnymi w zakresie organizowania turystyki i krajoznawstwa dla młodzieży szkolnej;
- szerzenie krajoznawstwa drogą zapewnienia treści krajoznawczej imprez turystycznych, zakładania muzeów, bibliotek, organizowania społecznej opieki nad zabytkami kultury i przyrody, współpracy w tym zakresie z zainteresowanymi instytucjami, oraz dbałości o krajoznawczy charakter urządzeń turystycznych;
- eksploatację schronisk, domów wycieczkowych, stanic wodnych i projektowanie urządzeń turystycznych, prowadzenie wypożyczalni i naprawy sprzętu turystycznego, realizację inwestycji turystycznych oraz produkcję pamiątek turystycznych i wzorcowego sprzętu turystycznego;
- organizowanie i prowadzenie ratownictwa turystycznego;
- prowadzenie i popieranie prac naukowych i turystycznych w zakresie turystyki i krajoznawstwa;

Rozdział III.

Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 8.

Członkiem Stowarzyszenia może być każdy obywatel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Przyjęcie w poczet członków PTTK następuje na podstawie deklaracji złożonej do Zarządu Koła PTTK, który w tej sprawie podejmuje uchwałę zwykłą większością głosów.

7

Członek PTTK ma prawo:

- uczestniczyć w zebraniach Stowarzyszenia oraz wybierać i być wybieranym do władz Stowarzyszenia;
- brać udział w imprezach, obozach i kursach szkoleniowych PTTK;
- stawiać wnioski wobec władz Stowarzyszenia i poddawać krytyce ich działalność;
- korzystać z urządzeń turystycznych i wypożyczalni sprzętu w/g obowiązujących regulaminów;
- nosić odznakę PTTK.

§ 10.

Członek PTTK ma obowiązek:

- ściśle przestrzegać Statutu, stosować się do uchwał władz Stowarzyszenia i wprowadzać je w życie;
- brać czynny udział w pracach Stowarzyszenia, a w szczególności w pracach Koła, do którego należy;
- systematycznie uprawiać turystykę, zajmować się krajoznawstwem i dążyć do zdobywania odznak turystycznych;
- szanować i otaczać opieką urządzenia turystyczne;
- ochraniać przyrodę ojczystą;
- otaczać opieką zabytki kultury;
- regularnie opłacać składki członkowskie.

§ 11.

Za wybitne osiągnięcia w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa, Zarząd Główny może nadać złotą odznakę PTTK.

§ 12.

Za niestosowanie się do postanowień Statutu oraz nieetyczne postępowanie, Zarządy Kół, Oddziałów, Okręgów i Zarząd Główny PTTK mają prawo udzielać członkom upomnienia, nagany względnie wykluczyć ze Stowarzyszenia.

Członkowi przysługuje prawo odwołania się do Zarządów wyższego szczebla, a w przypadku wykluczenia aż do Krajowego Zjazdu Delegatów włącznie.

Tryb postępowania w powyższych sprawach określa regulamin.

Przynależność do Stowarzyszenia oraz prawa i obowiązki członkowskie ustają z chwilą:

- wystąpienia, zgłoszonego Zarządowi Koła;
- skreślenia z listy członków wskutek niezapłacenia składek przez 6 miesięcy;
- utrąty praw publicznych i obywatelskich;
- wykluczenia ze Stowarzyszenia w trybie § 12 Statutu.

Rozdział IV.

Ustrój i władze Stowarzyszenia

§ 14.

Organizacja Stowarzyszenia obejmuje:

Koła, Oddziały i Okręgi.

Władzami Stowarzyszenia są:

- władze centralne,
- władze Okręgu,
- władze Oddziału,
- władze Koła,

I. WŁADZE CENTRALNE

A. Krajowy Zjazd Delegatów

§ 15.

Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Stowarzyszenia.

Do zakresu jego działania należy:

- wybór Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego;
- rozpatrywanie i zatwierdzanie przedstawionego przez Zarząd Główny sprawozdania;
- ustalenie wytycznych programowych działalności Stowarzyszenia;
- rozpatrywanie wniosków Zarządu Głównego oraz Zjazdów Okręgów;
- rozpatrywanie wniosków Głównej Komisji Rewizyjnej;
- udzielanie lub odmawianie absolutorium Zarządowi Głównemu;

- g) uchwalanie Statutu oraz jego zmiany;
- h) podejmowanie uchwały o rozwiązaniu Stowarzyszenia;
- i) podejmowanie uchwał we wszystkich innych sprawach, które z uwagi na swą szczególną wagę wymagają przejawu woli całego Stowarzyszenia.

§ 16.

Do ważności uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów konieczna jest obecność co najmniej połowy ogólnej liczby wybranych delegatów.

Uchwały Zjazdu zapadają zwykłą większością głosów za wyjątkiem uchwał o zmianach Statutu i rozwiązaniu Stowarzyszenia, które wymagają większości 2/3 głosów.

§ 17.

Krajowy Zjazd Delegatów może być zwyczajny i nadzwyczajny;

- zwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów jest zwoływany przez Zarząd Główny raz na trzy lata;

Prezydium Zarządu Głównego zawiadamia o terminie Zjazdu przynajmniej na dwa miesiące przed jego zwołaniem podając porządek obrad na 14 dni przed terminem Zjazdu.

- Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów jest zwoływany na skutek:
 - decyzji Zarządu Głównego, na żądanie Głównej Komisji Rewizyjnej, lub na żądanie co najmniej 1/3 Zarządów Okręgów w ciągu trzech miesięcy od zgłoszenia żądania.

§ 18.

W Krajowym Zjeździe Delegatów biorą udział:

- wybrani delegaci,
- członkowie Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz przewodniczący Komisji Społecznych Zarządu Głównego bez prawa udziału w głosowaniu.

B. C. Zarząd Główny — Prezydium Zarządu Głównego

§ 19.

Zarząd Główny jest organem wykonawczym Krajowego Zjazdu Delegatów, kieruje pracą Stowarzyszenia i odpowiada za swą działalność przed Krajowym Zjazdem Delegatów.

§ 20.

Zarząd Główny składa się z 25 do 35 członków.

Zarząd Główny ma prawo kooptować do swego grona nowych członków, w miejsce ustępujących, jednak w ilości nie większej niż 1/5 ogólnej liczby wybranych członków Zarządu.

§ 21.

Zarząd Główny wybiera ze swego grona Prezydium w składzie 9 do 11 członków w tym prezesa, 4-ch wiceprezesów, sekretarza i jego zastępcy, skarbnika i jego zastępcy, i do 2-ch członków. Prezydium odbywa posiedzenie w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie.

§ 22.

Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz na 4 miesiące.

Posiedzenia zwołuje Prezydium Zarządu Głównego i zawiadamia co najmniej na 14 dni przed terminem posiedzenia członków Zarządu Głównego z podaniem porządku dziennego.

§ 23.

Do zakresu działania Zarządu Głównego należy w szczególności:

- wybór Prezydium Zarządu Głównego,
- realizacja wytycznych działalności Stowarzyszenia, zatwierdzanie rocznych planów pracy Stowarzyszenia i uchwalanie budżetu oraz czuwanie nad wykonywaniem i przestrzeganiem uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów,
- uchwalanie regulaminów,
- przyznawanie złotych odznak PTTK,
- występowanie z wnioskami na Krajowym Zjeździe Delegatów,
- kooptowanie nowych członków na miejsce ustępujących członków Zarządu Głównego,
- ustalenie wysokości składek członkowskich i wpisowego oraz ich podział między jednostki organizacyjne,
- zwoływanie zwyczajnych i nadzwyczajnych Krajowych Zjazdów Delegatów oraz ustalanie ilości wyborczych na Zjazdy wszystkich szczebli.
- powoływanie stałych Komisji Społecznych Zarządu Głównego,

- j) ustalanie form organizacyjnych ratownictwa turystycznego,
- k) podejmowanie uchwał w przedmiocie przyjęcia zapisów i darowizn,
- l) podejmowanie uchwał w przedmiocie kupna, sprzedaży, zamiany i obciążania nieruchomości, przyczem uchwały te wymagają zgody władzy rejestracyjnej.

§ 24.

Prezydium Zarządu Głównego jest władzą wykonawczą Stowarzyszenia działającą w imieniu Zarządu Głównego.

Do zakresu działania Prezydium należy w szczególności:

- a) kierowanie w oparciu o ustalony plan działalnością Stowarzyszenia,
- b) wykonywanie uchwał Zjazdu Krajowego Delegatów i Zarządu Głównego oraz uchwalanie wytycznych dla niższych władz Stowarzyszenia,
- c) opracowywanie preliminarzy budżetowych, planu działalności, sprawozdań i wniosków oraz regulaminów i wydawanie wszelkich instrukcji wewnętrznych,
- d) zatwierdzanie uchwał Zarządów Okręgów o powołaniu Oddziałów,
- e) gospodarowanie funduszami i majątkiem Stowarzyszenia w granicach określonych budżetem, dodatkowymi funduszami specjalnymi oraz dokonywanie niezbędnych zmian budżetowych w granicach obowiązujących przepisów,
- f) zaciąganie zobowiązań, zawieranie umów oraz udzielanie wszelkiego rodzaju pełnomocnictw,
- g) zatwierdzanie budżetów i bilansów oraz planów pracy Zarządów Okręgów,
- h) współdziałanie z Centralną Radą Związków Zawodowych, Zarządem Głównym Związku Młodzieży Polskiej, Zarządem Głównym Związku Samopomocy Chłopskiej i innymi organizacjami,
- i) uchylanie uchwał Zarządów niższych szczebli i zawieszanie samych Zarządów, jeśli treść ich uchwał lub działalność są niezgodne ze Statutem bądź interesami Stowarzyszenia oraz wydawanie w tych wypadkach stosownych zarządzeń.

- e) nadzór nad działalnością Okręgowych Komisji Rewizyjnych,
- f) uchwalanie regulaminów Komisji Rewizyjnych wszystkich szczebli organizacyjnych.

§ 29.

Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej mają prawo uczestniczenia z głosem doradczym w posiedzeniach władz Stowarzyszenia wszystkich szczebli organizacyjnych.

§ 30.

Główna Komisja Rewizyjna składa się z 15 członków i 9 zastępców wybranych przez Krajowy Zjazd Delegatów.

Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej wybierają ze swego grona Przewodniczącego.

E. Główny Sąd Koleżeński

§ 31.

Główny Sąd Koleżeński wybierany jest przez Krajowy Zjazd Delegatów dla rozstrzygania sporów między członkami Stowarzyszenia w sprawach związanych z działalnością organizacyjną lub turystyczno-krajoznawczą — Główny Sąd Koleżeński składa się z 5 członków i 3-ch zastępców.

Główny Sąd Koleżeński uchwała regulamin własny i Okręgowych Sądów Koleżeńskich.

II. WŁADZE OKRĘGU

A. Zjazd Okręgu

§ 32.

Zjazd Okręgu jest najwyższą władzą Stowarzyszenia na szczeblu Okręgu i posiada w szczególności następujący zakres działania:

- a) dokonuje wyboru Zarządu Okręgu, Okręgowej Komisji Rewizyjnej i Okręgowego Sądu Koleżeńskiego,
- b) uchwała wytyczne dla ogniw podległych na podstawie wytycznych władz centralnych Stowarzyszenia,

- j) reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz,
- k) składanie sprawozdań na posiedzeniu Zarządu Głównego z wykonywanych prac.

- l) powoływanie Okręgowych Komisji Społecznych Zarządu Głównego.

§ 25.

Oświadczenia i akty prawne, zobowiązania finansowe i majątkowe podpisują w imieniu Stowarzyszenia łącznie:

Prezes oraz Sekretarz lub członek Prezydium względnie ich zastępcy, albo osoby przez nich upoważnione w granicach udzielonych tym osobom pełnomocnictw.

§ 26.

Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego zwołuje Prezes wraz z Sekretarzem lub ich zastępcy.

W posiedzeniach biorą udział Przewodniczący Komisji Społecznych lub ich zastępcy z prawem głosowania w sprawach dotyczących zakresu ich działalności.

§ 27.

Uchwały Zarządu Głównego oraz Prezydium podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności przynajmniej połowy członków.

D. Główna Komisja Rewizyjna

§ 28.

Główna Komisja Rewizyjna jest społecznym organem kontrolującym pracę Stowarzyszenia.

Do zakresu działania Głównej Komisji Rewizyjnej należy:

- a) kontrola działalności programowej i organizacyjnej Stowarzyszenia,
- b) kontrola gospodarki finansowej i majątkowej Stowarzyszenia,
- c) składanie sprawozdań na Krajowym Zjeździe Delegatów i stawianie wniosków o udzielenie lub odmowę udzielenia absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu,
- d) występowanie do Prezydium Zarządu Głównego z wnioskiem o zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia Zarządu Głównego lub nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów w wypadkach szczególnej wagi.

- e) uchwała wnioski do programu prac i preliminarza budżetowego,
- d) udziela lub odmawia absolutorium ustępującemu Zarządowi Okręgu za miniony okres jego kadencji po wysłuchaniu sprawozdań Zarządu oraz Okręgowej Komisji Rewizyjnej,
- e) wybiera delegatów i ich zastępców na Krajowy Zjazd Delegatów w liczbie ustalonej przez Zarząd Główny.

§ 33.

W Zjeździe Okręgu uczestniczą:

- a) wybrani delegaci,
- b) członkowie Zarządu Okręgu, Okręgowej Komisji Rewizyjnej, Okręgowego Sądu Koleżeńskiego, przewodniczący Okręgowych Komisji Społecznych oraz członkowie Zarządu Głównego zamieszkali na terenie Okręgu — bez prawa udziału w głosowaniu.

§ 34.

Zjazd Okręgu odbywa się raz na dwa lata.

Zwoływany jest przez Zarząd Okręgu w porozumieniu z Prezydium Zarządu Głównego. Termin i program Zjazdu winny być podane do wiadomości w odpowiednim czasie przed odbyciem Zjazdu.

§ 35.

Nadzwyczajny Zjazd Okręgu jest zwoływany z inicjatywy Zarządu Okręgu oraz na żądanie: Prezydium Zarządu Głównego, Okręgowej Komisji Rewizyjnej lub przynajmniej 1/3 Zarządów Oddziałów nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od wysunięcia tego żądania.

B. Zarząd Okręgu

§ 36.

Zarząd Okręgu jest władzą wykonawczą Stowarzyszenia na szczeblu Okręgu.

Zarząd Okręgu składa się z 15 — 25 członków.

Zarząd Okręgu ma prawo kooptować do swego grona nowych członków w miejsce ustępujących jednak w ilości nie większej niż 1/5 liczby wybranych członków Zarządu.

Do zakresu działania Zarządu Okręgu należy:

- a) kierowanie działalnością Stowarzyszenia na szczeblu Okręgu.
- b) wykonywanie uchwał Zjazdu Okręgu oraz władz centralnych Stowarzyszenia,
- c) przygotowywanie preliminarzy budżetowych i planów pracy Zarządu Okręgu,
- d) kooptowanie nowych członków Zarządu w miejsce ustępujących,
- e) powoływanie Komisji Społecznych,
- f) administrowanie majątkiem Stowarzyszenia na terenie Okręgu w ramach wytycznych i upoważnień Prezydium Zarządu Głównego,
- g) ustalanie programów i przeprowadzanie imprez turystycznych i wycieczek na szczeblu Okręgu, ustalonych jednolitym kalendarzem turystycznym lub zaprojektowanych we własnym zakresie,
- h) propaganda turystyki i krajoznawstwa przez urządzenie odczytów, pokazów filmowych, wystaw, stoisk propagandowych, gablot itp.,
- i) organizowanie szkolenia w Okręgu i nadzór nad szkoleniem w Oddziałach,
- j) organizowanie i popularyzowanie ochrony zabytków kultury materialnej i przyrody,
- k) powoływanie i ustalanie zasięgu terytorialnego Oddziałów,
- l) kierowanie działalnością oraz kontrola Zarządów Oddziałów i podległych placówek zgodnie z uchwałami Zjazdu Okręgu oraz wytycznymi władz centralnych,
- l) zatwierdzanie sprawozdań, budżetu i bilansów oraz planów pracy Zarządów Oddziałów,
- m) uchylanie uchwał Zarządów niższych szczebli i zawieszanie samych Zarządów, jeśli treść tych uchwał lub działalność jest niezgodna ze Statutem bądź interesami Stowarzyszenia oraz wydawanie w tych wypadkach stosownych zarządzeń.

Uchwały w tych sprawach wymagają zatwierdzenia przez Prezydium Zarządu Głównego.

- n) składanie sprawozdań Prezydium Zarządu Głównego,
- o) reprezentowanie Stowarzyszenia na terenie Okręgu.

§ 38.

1. Zarząd Okręgu wybiera Prezydium w składzie: Prezes, 1—2 vice-prezesów, Sekretarza i skarbnika oraz 3—4 członków.
2. Prezydium Zarządu Okręgu jest organem wykonawczym Zarządu Okręgu.
3. Posiedzenia Zarządu Okręgu zwołuje Przewodniczący i Sekretarz lub ich zastępcy w miarę potrzeby, nie rzadziej niż jeden raz na 2 miesiące.

C. Okręgowa Komisja Rewizyjna

§ 39.

Okręgowa Komisja Rewizyjna jest organem kontrolującym pracę Okręgu, składa się z 9 członków i 5 zastępców.

Zakres działania jej na szczeblu Okręgu jest analogiczny do kompetencji Głównej Komisji Rewizyjnej.

D. Okręgowy Sąd Koleżeński

§ 40.

Okręgowy Sąd Koleżeński wybierany przez Okręgowy Zjazd Delegatów składa się z 5 członków i 3 zastępców.

Zakres działania jego jest określony w § 31 Statutu.

III. WŁADZE ODDZIAŁU

A. Zjazd Oddziału

§ 41.

Zjazd Oddziału zwołuje Zarząd Oddziału raz na rok. Nadzwyczajny Zjazd Oddziału zwołuje Zarząd Oddziału bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie: Zarządu Okręgu, Oddziałowej Komisji Rewizyjnej lub co najmniej 1/3 liczby Zarządów Kół.

§ 42.

W Zjeździe Oddziału uczestniczą:

- a) delegaci wybrani na Walnych Zebraniach Kół,
- b) członkowie Zarządu Oddziału, Oddziałowej Komisji Rewizyjnej, Przewodniczący Oddziałowych Komisji Społecznych, Członkowie Zarządu Głównego i Zarządu Okręgu zamieszkali na terenie Oddziału — bez prawa udziału w głosowaniu.

§ 43.

Zjazd Oddziału jest najwyższą władzą Stowarzyszenia na szczeblu jednego lub więcej powiatów i posiada na szczeblu Oddziału taki zakres działania jak Zjazd Okręgu § 32.

B. Zarząd Oddziału

§ 44.

Zarząd Oddziału wybierany na jeden rok składa się z 7 do 15 członków.

Prezes, 2 Viceprezesów, Sekretarz i Skarbnik oraz jeden do trzech członków tworzą Prezydium.

Posiedzenia Zarządu Oddziału odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jak raz na miesiąc.

§ 45.

Do zakresu działania Zarządu Oddziału należy w szczególności:

- a) organizowanie i zatwierdzanie Kół,
- b) wykonywanie uchwał i zarządzeń władz centralnych Stowarzyszenia, Zarządu Okręgu i Zjazdu Oddziału,
- c) zarządzanie funduszami w ramach zatwierdzonego preliminarza budżetowego,
- d) wyznaczanie organizatorów turystyki i krajoznawstwa w porozumieniu z właściwymi organizacjami masowymi i instytucjami o ile w danym zakładzie pracy, w miejscowości, lub we wsi brak jest Koła PTTK względnie innej komórki organizacyjnej popularyzującej turystykę i krajoznawstwo,
- e) opieka i nadzór społeczny nad urządzeniami turystycznymi wg decyzji Zarządu Okręgu,

- f) współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami na swoim terenie w zakresie turystyki i krajoznawstwa i udzielania im pomocy,
- g) tworzenie stacji turystycznych stosownie do potrzeb Oddziału,
- h) inne sprawy na szczeblu Oddziału analogicznie do zakresu działania Zarządu Okręgu w § 37 lit. a, c, d, e, f, g, h, i, j, l, k, m, n, o.

C. Oddziałowa Komisja Rewizyjna

§ 46.

Oddziałowa Komisja Rewizyjna kontroluje pracę Oddziału i składa się z 5 członków i 3 zastępców wybranych na Zjeździe Oddziału. Zakres działania jej na szczeblu Oddziału jest analogiczny do zakresu działania Okręgowej Komisji Rewizyjnej.

IV. KOŁO

§ 47.

Podstawową komórką Stowarzyszenia jest Koło w zakładzie pracy lub Koło terenowe.

Koło jako podstawowa komórka Stowarzyszenia zrzesza członków i ma w szczególności za zadanie:

- a) organizowanie i ułatwianie członkom oraz wszystkim innym osobom na swoim terenie uprawiania turystyki i działalności krajoznawczej,
- b) organizowanie wycieczek, wędrowek, drużyn raidowych i spływowych, wypoczynku świątecznego, zdobywania odznak turystycznych, udziału w akcjach i imprezach turystycznych na różnych szczeblach,
- c) popularyzowanie turystyki i krajoznawstwa drogą urządzania pogadanek, odczytów, pokazów filmowych, wystaw, gazetek ściennych, wieczorków krajoznawczych, założenia biblioteki, umieszczania plakatów i afiszy, oraz organizowanie czytelnictwa;
- d) organizowanie ochrony przyrody i zabytków kultury na swoim terenie, w szczególności przez wyznaczanie opiekunów społecznych nad najbliższymi zabytkami kultury lub okazami przyrody,

- e) szkolenie swych członków w zakresie turystyki i krajoznawstwa i kierowanie ich do szkolenia na wyższych szczeblach,
- f) ustalanie rocznych i kwartalnych planów pracy Koła na podstawie wytycznych władz wyższych Stowarzyszenia oraz własnych potrzeb,
- g) współdziałanie na swoim terenie z innymi organizacjami zajmującymi się turystyką i krajoznawstwem,
- h) czuwanie bezpośrednio nad wykonywaniem obowiązków Statutowych przez członków i zbieranie składek.

Koło w zakładzie pracy ma w szczególności za zadanie organizowanie turystyki i krajoznawstwa dla wszystkich pracowników swego zakładu pracy. W tym celu Koło ściśle współpracuje z Radą Zakładową (Miejscową) a zwłaszcza z jej Komisją Kulturalno-Oświatową.

Koło PTTK w zakładzie pracy współpracuje w zakresie turystyki i krajoznawstwa z Kołem ZMP, oraz Kołem Sportowym w swoim zakładzie pracy.

§ 48.

Walne Zebrania Koła zwołuje Zarząd Koła raz w roku na miesiąc przed Zjazdem Oddziału. Ponadto Walne Zebrania członków Koła zwołuje Zarząd na żądanie Zarządu Oddziału, lub conajmniej 1/3 członków Koła.

W Walnym Zebraniu Koła uczestniczą wszyscy członkowie.

§ 49.

Zakres działania Walnego Zebrania Koła jest na szczeblu Koła analogiczny do zakresu działania Zjazdu Okręgu (§ 32 lit. a, b, c, d, e).

§ 50.

Zarząd Koła składa się z 3 do 7 członków w tym: Prezesa, Viceprezesa, Sekretarza i Skarbnika i wybierany jest na 1 rok. Posiedzenia odbywa Zarząd w miarę potrzeby nie rzadziej jednak niż raz na miesiąc.

§ 51.

Do zakresu działania Zarządu Koła należy:

- a) kierowanie pracą Koła zgodnie z § 47,
- b) zarządzanie funduszami i majątkiem Koła,

- c) kolektywne rozpatrywanie deklaracji o przyjęcie w poczet członków PTTK.

§ 52.

Komisja Rewizyjna Koła składa się z 3 członków i 2 zastępców i posiada na szczeblu Koła uprawnienia Komisji Rewizyjnej Zarządu Oddziału.

§ 53.

Zarząd Koła na żądanie swych członków może tworzyć sekcje analogicznie do Komisji Społecznych na wyższych szczeblach skupiające zainteresowanych uprawianiem danego rodzaju turystyki lub krajoznawstwa.

Sekcje pracują na podstawie regulaminów wydanych przez odpowiednie stałe Komisje Społeczne Zarządu Głównego.

Rozdział V.

Komisje Społeczne

§ 54.

Komisje Społeczne stałe i okresowe obejmujące swą działalnością całokształt danego rodzaju turystyki lub zagadnień, są powoływane jako ciała fachowo-doradcze i wykonawcze przy Zarządzie Głównym oraz Zarządach Okręgów i Oddziałów.

§ 55.

Przy wymienionych w § 54 Zarządach mogą działać następujące stałe Komisje Społeczne:

- a) Komisja Turystyki Pieszej Nizinnej,
- b) „ „ „ Górskiej,
- c) „ „ „ Wodnej,
- d) „ „ „ Żeglarskiej,
- e) „ „ „ Narciarskiej,
- f) „ „ „ Kolarskiej,
- g) „ „ „ Motorowej,
- h) „ „ „ Krajoznawcza,
- i) „ „ „ Opleki nad Zabytkami Kultury i Przyrody,
- j) „ „ „ Młodzieżowa,
- k) „ „ „ Propagandowo-Wydawnicza,
- l) Sekcja Alpinizmu.

Stale Komisje są powoływane uchwałami Zarządów odpowiednich szczebli na wniosek narad aktywu społecznego na okres nie dłuższy niż kadencja danego Zarządu.

§ 56.

Komisje stałe i okresowe pracują na podstawie regulaminów wydanych przez Zarząd Główny.

Rozdział VI.

Kluby Turysty i Krajoznawcy

§ 57.

Kluby Turysty i Krajoznawcy są ośrodkami propagandowo-szkoleniowymi i informacyjnymi PTTK przy Zarządzie Głównym, Zarządach Okręgów i Oddziałów.

§ 58.

Do zadań Klubu należy:

- a) grupowanie aktywu turystycznego i krajoznawczego w jednym ośrodku i danie mu możliwości wymiany doświadczeń i spostrzeżeń,
- b) pogłębianie wiedzy turystycznej i krajoznawczej aktywu turystycznego i krajoznawczego, a w szczególności organizatorów turystyki w zakładach pracy i przewodników przez organizowanie systematycznych kursów, odczytów, wyświetlania filmów, dyskusji nad książkami itp.,
- c) prowadzenie poradnictwa oraz informacji turystycznej i krajoznawczej,
- d) prowadzenie poradnictwa w sprawie zakupu, wypożyczenia i produkcji sprzętu turystycznego.

§ 59.

Kierownictwo Klubów podlega Zarządom przy których Kluby powstają.

Rozdział VII.

Fundusze, majątek i gospodarka Stowarzyszenia

§ 60.

Fundusze Stowarzyszenia składają się:

- a) z wpisowego i ze składek członkowskich,
- b) z dochodów majątku ruchomego i nieruchomego,

- c) darowizn, zapisów, subwencji i dotacji,
- d) z wpływów innych.

§ 61.

Stowarzyszenie jako osoba prawna może posiadać majątek ruchomy i nieruchomy, może go zbywać i nabywać za zgodą władzy rejestracyjnej.

§ 62.

Majątkiem i funduszami Stowarzyszenia dysponuje Zarząd Główny w ramach preliminarza budżetowego.

Zarządy Okręgów, Zarządy Oddziałów lub Zarządy Kół dysponują majątkiem Stowarzyszenia oraz środkami finansowymi na podstawie upoważnienia Zarządu Głównego oraz własnych preliminarzy budżetowych zatwierdzonych przez Zarządy wyższego szczebla. Pisma w sprawach finansowych i majątkowych w imieniu tych Zarządów podpisują łącznie Prezes lub jego zastępca oraz skarbnik lub jego zastępca.

§ 63.

Rokiem obrachunkowym i sprawozdawczym Stowarzyszenia jest rok kalendarzowy.

§ 64.

Gospodarka schroniskami, domami wycieczkowymi, stanicami wodnymi w szczególności ich eksploatacja i remonty, realizacja inwestycji, prowadzenie wypożyczalni sprzętu turystycznego i produkcja pamiątek turystycznych, należą do Zarządu Urzędów Turystycznych Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

§ 65.

Zarząd Urzędów Turystycznych (ZUT) jest jednostką organizacyjną PTTK pozostającą na rozrachunku gospodarczym podległą Zarządowi Głównemu. Wewnętrzna organizacja ZUT ustala regulamin zatwierdzony przez Zarząd Główny.

ZUT prowadzi swą działalność w ramach ogólnonarodowego planu gospodarczego na podstawie planu finansowo-gospodarczego, zatwierdzonego przez właściwe władze na wniosek Zarządu Głównego.

§ 66.

Poszczególne Zarządy wszystkich szczebli sprawują kontrolę społeczną placówek ZUT wg wytycznych ustalonych przez Zarząd Główny.

Rozdział VIII.
Biuro Stowarzyszenia

§ 67.

Zarządy wszystkich szczebli mogą w miarę potrzeby i w ramach preliminarza budżetowego zatrudniać płatny fachowy personel pomocniczy.

Organizację biur i zasady przyjmowania i zwalniania pracowników określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny.

Rozdział IX.
Interpretacja Statutu

§ 68.

Wątpliwości wynikłe na tle interpretacji niniejszego Statutu, rozstrzyga Zarząd Główny.

Rozdział X.
Rozwiązanie Stowarzyszenia

§ 69.

1. Rozwiązanie Stowarzyszenia może nastąpić na mocy uchwały zwyczajnego względnie nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów przy kwalifikowanej większości głosów zgodnie z § 16 niniejszego Statutu.
2. Uchwała o rozwiązaniu Stowarzyszenia określi równocześnie tryb likwidacji oraz cel na jaki ma być użyty majątek Stowarzyszenia.